

WWFs innspill til tiltak som bidrar til å nå mål for ombruk og refill i emballasjeforordningen.

WWF ønsker å takke for muligheten til å gi innspill og for Miljødirektoratets innsats for økt ombruk og refill. Tiltak for økt ombruk og redusert forbruk er to sider av samme sak. Det er helt nødvendig for å få ned unødvendig forbruk av engangsplast og redusere forsøpling.

Skatte- og avgiftssystemet er det viktigste virkemiddelet for å få til mer ombruk og refill i Norge og må brukes aktivt for å gjøre ombruksalternativene attraktive. Det vil være nødvendig med en kombinasjon av tiltak og virkemidler for å få betydelig adferdsendring, og innføring av ett virkemiddel trenger ikke å utelukke et annet. [Ekspertgruppen for virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter](#) er tydelige på at det ikke bare er tilstrekkelig å gjøre ombruk og reparasjon billigere, men at man også må gjøre nye varer dyrere. Slik rammebetingelsene er i dag er det vanskelig å innføre ombruksløsninger i nødvendig skala på en lønnsom måte.

WWF mener Miljødirektoratet bør jobbe for en innføring av en **avgift på engangsplastemballasje** som et viktig tiltak for å nå målene i forordningen. Det er essensielt å få stor nok skala og mange nok aktører med på et ombrukssystem, og det er vanskelig hvis noen aktører ser seg tjent med å holde seg utenfor og fortsette som før. WWF mener satsen må rettes mot produsenter og importører, og nivået på avgiften bør være på det avgiftsnivået man vet har en effekt på forbruket. Beste eksempelet på det i Norge i dag er plastposeavgiften som nå er på 200.000 kroner per tonn plastemballasje.

Resources and Waste Advisory Group på oppdrag fra WWF har gjort en kost-nytte-analyse av en plastskatt med fokus på administrative kostnader presentert i rapporten "[Plastic Packaging Tax Effects -Environmental Costs and Benefits of a Norwegian Tax on Plastic Packaging](#)". Rapporten viser at en slik skatt er økonomisk lønnsom sett i lys av administrative kostnader, selv ved et nivå på kun 10.000 kroner per tonn.

[Eunomia](#) har også påpekt at negative miljøkostnader forbundet med engangsemballasje for take-away mat gjør det samfunnsmessig lønnsomt å endre fra engangs til ombruk, selv om det skulle koste noe for aktørene som må implementere endringene. Systemer for ombruk for take-away mat har også en [helt tydelig positiv klimaeffekt](#), som øker jo mer utbredt en ombruksløsning er. Derfor mener WWF at Norge bør sette **høyere nasjonale mål** for denne sektoren enn det som er vedtatt i emballasjeforordningen.

WWF mener også det er behov for **flere produsentansvarsordninger med retursystem** – inspirert av reguleringene i avfallsforskriften kapittel 6 (retursystem for emballasje til drikkevarer). Siden returgrad er særdeles viktig for effekten av ombrukssystemer, bør krav til returgrad med avgift brukes for flere produktkategorier og sektorer for å sikre måloppnåelse. Man må lære av hva som fungerte godt for reguleringene som førte til panteordningen vi har i dag fordi høy returgrad er en så essensiell forutsetning for vellykkede ombruksløsninger.

Den viktigste tilretteleggingsoppgaven til Miljødirektoratet er å få på plass effektive reguleringer gjennom å stille tydelige systemkrav med høye returnmål kombinert med effektive avgiftssatser. Det må tydeliggjøres i forskrift at **klima- og miljømessig bærekraft og redusert materialforbruk** er målet og må være avgjørende for hvor ombruks- eller refillsystem innføres. Dette bør vurderes gjennom uavhengige analyser.

WWF anbefaler at det settes krav til returgrad for ulike emballasjekategorier med en betydelig avgift per enhet som for drikkevare. På denne måten vil man være sikrere på at ombrukssystemene som iverksettes blir effektive og bidrar til å oppnå formålet med

reguleringene. Erfaringer fra piloter for ombruksemballasje viser at løsningene er her, men det mangler økonomiske og regulatoriske incentiver til å gå vekk fra bruk-og-kast løsninger.

Flere tiltak for å legge til rette for alternativene

WWF anbefaler å legge særlig vekt på perspektivene til bedrifter som allerede i dag satser på effektive ombrukssystemer, som Tomra med sitt prosjekt i Aarhus i Danmark, GRIN sin ombruksløsning for take-away og retur og CIRCMA for ombrukspaller og fiskekasser. På lokalt nivå har vi aktører som Biri Gaardsmeieri som selger produktene sine på glassflasker. De fleste bedrifter erfarer at det er vanskelig å konkurrere i stor skala med dagens engangsbaserte løsninger og er opptatte av at myndighetene setter krav og regulerer markedet slik at det lønner seg å drive en bærekraftig og ressurseffektiv bedrift. Der det finnes gode alternativer til engangsløsninger som er klare til å skaleres burde **engangsalternativet forbys eller begrenses** for å gi ombruksalternativene markedstilgang.

Samarbeid om ombruksløsninger

Et forslag til Miljødirektoratet er å se på eksempler fra andre land der bedrifter, forhandlere, miljøorganisasjoner og mange flere går sammen for å se på mulige løsninger. Dette har blant annet vært gjort i Storbritannia hvor en har sett på hvordan man kan nå et mål om 30 % ombruk i dagligvarebransjen ([A 30% Reuse Future for the UK](#)). Her har man brukt en datadrevet tilnærming og sett på hva slags infrastruktur som kreves og hva det vil koste. De har sett på ulike produktkategorier og ulike scenarioer for ombruk. Ombruksløsningene fører til at man sparer penger, reduserer materialbruk og CO2 utslipp med 95 % og skaper tusenvis av nye jobber. Miljødirektoratet kan finansiere eller sette i gang slike samarbeid.

Systemer for refill versus retur av emballasje

Både refill og retur er nødvendig for å gjøre det mulig for forbrukere å bytte fra engangsbruk til ombruk på en mest mulig ressurseffektiv måte. Alle former for ombruk kan bidra til ressursbesparelser, men ulike systemer har ulike utgangspunkt og krav.

WWF mener at alle tiltak for å øke bruken av effektive refillsystemer bør anerkjennes som tiltak for økt ombruk av emballasje. I og med at det ikke er strenge målkrav for refill i emballasjeforordningen er det mulig å sette slike tydelige krav nasjonalt for å stimulere til flere refillsløsninger.

I sektorer eller produktgrupper der en kombinasjon av retur- og refillsløsninger er mulig og å foretrekke (også med tanke på potensielle geografiske forskjeller), bør det settes krav til begge slik at selskaper oppmuntres til å bruke begge systemene. Der dette gjelder, bør selskaper rapportere fremdrift separat for hver tilnærming, ved å bruke forskjellige beregninger og beregningsmetoder etter behov.

For mer informasjon om WWFs posisjon på temaet ombruk og refill ligger vår posisjon [tilgjengelig her](#). Viser også til gode innspill fra Hold Norge Rent og anbefaler University of Portsmouth sin policy brief «[Designing effective reuse policy in Europe: Priorities for national and EU Action](#)». WWF bidrar gjerne inn i videre dialog om ombruk- og refillsløsninger for emballasje.

Vennlig hilsen

Siri Karine Hanslien-Olsson

Seniorrådgiver plast, kontakt: solsson@wwf.no

WWF Verdens naturfond

Vi jobber for å stanse
naturedeggelser og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no